

Bacheloroppgave

Motivasjon blant jenter og gutter i kroppsøving

Kandidatnr: 100

Bachelorprogram: GBPEL412 Bacheloroppgave, vitenskapsteori og
forskningsmetode

Institutt: Institutt for idrett, kosthald og naturfag

Veileder: Coral Falco

Innleveringsdato: 03.06.19

Antall ord: 9039

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle

kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. *Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 10.*

Forord

Denne fordypningsoppgaven har jeg skrevet som min bacheloroppgave ved Høgskolen på Vestlandet, avdeling Bergen. Dette er min avsluttende oppgave etter tre års skolegang i studiet grunnskolelærerutdanning (GLU).

Dette har klart vært en krevende oppgave og jeg har lagt ned flere timer i arbeidet både på skolen og på hjemmebane. Det er derfor med stor glede at jeg kan presentere dette ferdige arbeidet og resultatene jeg har fått av dette arbeidet. Jeg vil takke min veileder som har vært til stor hjelp underveis i skriveprosessen og har kommet med mange gode råd og mye god veiledning av denne oppgaven. Takk Coral Falco.

Abstract

The purpose of this study is to find out more about motivational differences by gender, in physical education. The self-determination theory is used as a starting point in this thesis. The reason for this subject is that in physical education the motivation among the student is very varied and since physical activity is essential for good health, motivation is important. This study is written using a literature study, so to answer the problem, it was used research papers. The results show that girls had lower motivation than boys in physical education. In the physical education class, girls did not get the three basic needs fulfilled. Boys were more pleased with the execution of physical education classes, and fulfilled the three basic needs. The teacher should set up an environment where the three basic needs autonomy, competence and belonging are fulfilled for all genders. This will help to promote the student's inner motivation in the physical education.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	5
1.1 Problemstilling.....	5
2.0 Teori	6
2.1 Motivasjon.....	6
2.1.1 Indre motivasjon	6
2.1.2 Ytre motivasjon	7
2.2 Selvbestemmelsesteorien.....	8
2.2.1 Kompetanse.....	8
2.2.2 Tilknytning	8
2.2.3 Autonomi	9
2.3 Kjønnforskjell	10
3.0 Samfunnsvitenskapelig metode.....	10
3.1 Type metode	11
3.1.1 Kvantitativ forskning	11
3.1.2 Kvalitativ forskning	11
3.2 Valg av metode.....	12
3.3 Undersøkelsesprosess.....	12
3.3.1 Kriterier for litteratur.....	12
3.3.2 Kildekritikk.....	13
3.3.3 Søkeprosessen	13
4.0 Resultat.....	15
4.1 Artikkel 1	15
4.2 Artikkel 2	17
4.3 Artikkel 3	18
4.4 Artikkel 4	19
4.5 Artikkel 5	21
4.6 Artikkel 6	22
5.0 Diskusjon.....	23
5.1 Artikkene.....	24
5.2 Selvbestemmelsesteorien.....	25
5.2.1 Kompetanse.....	25
5.2.2 Tilknytning	26
5.2.3 Autonomi	27
5.3 Motivasjonens utvikling	28
6.0 Konklusjon	28
6.1 Forslag til videre forskning.....	29
7.0 Litteraturliste	30

1.0 Innledning

Skolen er en viktig arena for sosialisering og et sted for barn og unge til å utvikle seg på en allsidig måte (Brattenborg & Engebretsen, 2013, s. 162). I opplæringsloven står det at alle har rett på offentlig grunnskoleopplæring, og denne opplæringen inneholder blant annet fagene norsk, matte, religion og kroppsøving (Opplæringsloven, 1998, §2-3). Utdanningsdirektoratet skriver dette om kroppsøvingfaget: «Faget skal bidra til at barn og unge utviklar sjølvkjensle, positiv oppfatning av kroppen, sjølvforståing og identitetskjenne. Det skal ruste elevane til vurdering av kroppsideal og rørslekulturar som kan påverke sjølvkjensla, helse, ernæring, trening og livsstil.» (Utdanningsdirektoratet, 2015).

Denne fordypningsoppgaven tar for seg begrepet motivasjon og ser på motivasjon blant gutter og jenter i kroppsøving. For å snevre inn oppgaven er det fokusert på faktorer som fremmer elevens motivasjon og trivsel i kroppsøvingfaget. Motivasjon er et ganske omfattende emne, og det finnes forskjellige teorier og tilnærminger til begrepet. For å avgrense oppgaven er det valgt å bruke «selvbestemmelsesteorien», som vi kommer tilbake til seinere i oppgaven, som gjennomgående i teksten. Oppgaven har en innledende del, teori del, metode del, en diskusjon del og en avsluttende del med konklusjon. Oppgaven bygger på seks forskningsartikler som tar for seg gutter og jenters forhold til kroppsøvingfaget, hva som påvirker trivsel på positive og negative måter og motivasjonen de har til faget.

1.1 Problemstilling

Forskning og studentprosjekter starter med noe man vil ha mer kunnskap om eller rundt. Det er altså nysgjerrigheten som er utgangspunktet for all forskning. Forskere eller studenter ønsker altså svar på ett eller flere spørsmål, som er kalt en problemstilling. En problemstilling er ikke det samme som de vanlige spørsmålene som forekommer i hverdagen. Forskjellen er at en problemstilling må være nøye gjennomtenkt. Det krever at man setter seg inn i stoffet man skal skrive om for å finne ut om det allerede finnes relevant litteratur om temaet og problemstillingen (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 18). Min egen interesse for kroppsøving og kroppsøvingfaget, er utgangspunktet for å studere kroppsøvingfaget i denne oppgaven. En vanskeligere prosess var å velge ut tema som var interessant og relevant. Etter mye tenking og lesing av artikler fremsto motivasjon blant elever som et interessant tema. Ettersom dette er et lærerstudium, ville det være aktuelt å lære mer om elevens motivasjon i

kroppsøvingsfaget. Det virket også spennende å se på forskjellen mellom kjønnene og om det i det hele tatt var en forskjell. Etter hvert ble det utarbeidet en konkret problemstilling, som ble formulerte slik:

«Hvilke faktorer fremmer motivasjon blant jenter og gutter i kroppsøving i grunnskolen?»

2.0 Teori

2.1 Motivasjon

Motivasjon er et ord man kjenner igjen fra dagligspråket og blir brukt i ulike sammenhenger. Men er det alle som virkelig vet hva motivasjon er eller hva det handler om? Motivasjon handler om følelser, tanker og fornuft som tvinner seg sammen og gir farge, driv og glød til de handlingene vi utfører. Motivasjon henger sammen med all aktivitet vi utfører, og det er med på å påvirke oss (Imsen, 2014, s. 293). Motivasjon blir også sett på som en «energi» som er med på å drive oss i bestemte retninger (Krumsvik & Säljö, 2013, s. 146). Et eksempel på dette kan være en videregående elevs jobb for å komme inn på et videre studie, eller en person som jobber for å bli best i en idrett. Begrepet «energi» viser til hvor mye denne personen anstrenger seg for det han/hun driver med.

I skolesammenheng snakker vi gjerne om elevmotivasjon. Det brukes for å forklare hvor mye oppmerksomhet og anstrengelse en elev investerer i ulike aktiviteter (Imsen, 2014, s. 294). I motivasjonsforskningen har det lenge vært et skille mellom indre motivasjon og ytre motivasjon (Skaalvik og Skaalvik, 2015, s. 66). I neste avsnitt av oppgaven blir forskjellen mellom disse presentert.

2.1.1 Indre motivasjon

«Indre og ytre motivasjon blir sett på som to sorter motivasjon på hver sin ende av en skala» (Krumsvik & Säljö, 2013, s. 146-147). Indre motivert læringsatferd utføres fordi lærestoffet oppleves som interessant, og arbeid med det gir glede og tilfredsstillelse (Skaalvik og Skaalvik, 2015, s. 66). Når barn vil være i aktivitet eller utfolde seg kan man si at det skyldes en indre motivasjon. Aktiviteten eller lærestoffet holdes ved like på grunn av interessen for saken (Imsen, 2014, s. 295). Et eksempel på dette kan være fra en gymtime. Klassen ble introdusert til basketball. Det viste seg at flere i klassen gikk på basket på fritiden og det var stor interesse for sporten i klassen. Etter at timen var ferdig ville store deler av klassen være

igjen i gymsalen og spille videre. Dette viser til at elevene likte sporten godt og at det appellerte til deres indre motivasjon for å fortsette å lære. I dette eksempelet var det basketball elevene hadde interesse for, og det gjør det mye lettere å lære.

«Den eleven som hovedsakelig er motivert til å lære på grunn av interesse og entusiasme for faget, tar lettere initiativ til å lære, uten å være avhengig av konstant oppmuntring» (Krumsvik & Säljö, 2013, s. 147). På den andre siden av «skalaen» finner vi ytre motivasjon.

2.1.2 Ytre motivasjon

Ytre motivasjon vil si at aktiviteten eller læringen holdes ved like fordi individet hovedsakelig er ute etter en belønning eller et mål (Imsen, 2014, s. 295). Et godt eksempel på dette er belønning til elever for å utføre lekser eller skolearbeid. Det er nok mange som tenker belønning i fysisk forstand, som sjokolade eller TV-titting. Ytre motivasjon kan derimot også være karakterer eller ønske om gode studier i framtiden. Ytre motivasjon kan deles i to undergrupper, kontrollert og autonom ytre motivasjon (Skaalvik og Saalevik, 2015, s. 67).

Kontrollert ytre motivasjon går ut på at individet føler at han/hun ikke har et valg om å utføre en aktivitet eller arbeid. Eksempler innenfor dette er ved å motta en belønning, unngå en staff eller bli ydmyket eller unngå skam. Den andre formen for ytre motivasjon er autonom ytre motivasjon. Dette blir forklart som at man har tatt inn over seg verdier å følge. Arbeidet til et individ blir en slags selvgående prosess som ikke er påvirket av indre motivasjon, men som er innøvd (Skaalvik og Skaalvik, 2015, s. 67-68). Et eksempel på dette er å tenke seg at man har en hage. Hagen trenger ikke stell eller pleie, men man gjør det uansett. Det er ingen belønning, heller ingen indre motivasjon for å gå ut å rake og stelle hagen, men det er noe man bare gjør fordi man ser verdien av å se en fin hage framfor huset.

Det er en idealistisk tenkning at elever skal lære ut ifra indre motivasjon, men med måten skolegangen er lagt opp med karakterer og videre studier vil det lett føre til ytre motivasjoner, og det blir gjerne dominerende (Imsen, 2014, s. 296).

Indre og ytre motivasjon kan også fungere samtidig:

«Indre og ytre motivasjon treng ikkje vera endepunkt, eller motpolar, på ein skala. En betre forklaring er at motivasjonen for et bestemt fag på same tid kan innehalde både indre og ytre element» (Krumsvik & Säljö, 2013, s. 148).

2.2 Selvbestemmelsesteorien

Selvbestemmelsesteorien er utviklet av Edward L. Deci og Richard Ryan (1985). Denne teorien omhandler menneskelig motivasjon (Lillejord, Manger & Nordahl, 2013, s. 143-145). Utviklerne mener at mennesket er en selvbestemt organisme med behov for autonomi, kompetanse, og tilknytning til andre mennesker. Når disse behovene er oppfylt, vil det utvikle det selvbestemte mennesket (Lillejord et al., 2013, s. 143-145). Ryan og Deci (1985) omtaler disse psykologiske behovene som grunnleggende for mennesket, og tilfredsstillelse av disse kan være med på å fremme indre motivasjon, samt mental helse og velvære. Hvis disse behovene ikke blir tilfredsstilt vil det undergrave den indre motivasjonen og ha negativ effekt for mental helse og velvære (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 149). Selvbestemmelsesteorien legger mye vekt på forholdene som undergraver den indre motivasjonen. Den indre motivasjonen, mestringen og utviklingen blir ivaretatt innenfor en sosial kontekst hvor det er sikkert at menneskets grunnleggende behov er tilfredsstilt (Krumsvik & Säljö, 2013, s. 154-155). Videre i oppgaven skal vi se nærmere på de psykologiske behovene i selvbestemmelsesteorien.

2.2.1 Kompetanse

Et av behovene i selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan (1985), er behovet for kompetanse. Kompetanse er en følelse som gir drivkraft for å engasjere seg i krevende oppgaver. Kompetanse skal også gi deg utholdenhet i oppgaver som kan være krevende (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 150). Dette fungerer jo selvfølgelig også i motsatt retning. Hvis man utøver en aktivitet som man behersker i liten grad vil motivasjonen være liten. Et godt eksempel på kompetanse blant elever i skolen, er i faget gym. Hvis det er en aktivitet elevene er gode i, gir dette motivasjon for aktiviteten i timen. Elevenes oppfatning av kompetanse i skolen er en nøkkel til indre motivasjon, og krever tilpasning av undervisning (Skaalvik & Skaalvik, 2013, s. 68- 69) Det er viktig å møte elevene på det stadiet de er og tilpasse undervisningen til deres individuelle kompetansenivå.

2.2.2 Tilknytning

Det andre behovet i Deci og Ryan (1985) sin teori, er tilknytning. Dette behovet handler om å etablere emosjonelle bånd til andre mennesker rundt seg, for eksempel ved at vi viser omsorg og kjærlighet til hverandre.

«People are inherently motivated to feel connected to others within a social milieu (relatedness), to function effectively in that milieu (effectance) and to feel a sense of personal initiative in doing so (autonomy)” (Krumsvik & Säljö, 2013, s.155).

Flere forskere peker ut at elever som opplever læreren som varm og imøtekommende viser større motivasjon for arbeidet eller aktiviteten (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 150).

Selvbestemmelsen utvikles i sosiale miljøer som er med på å støtte og bringe fram elevens kompetanse og autonomi (Lillejord & Manger & Nordahl, 2013, s. 144). Det er derfor viktig at skolen og lærere legger opp til at skolen skal ha et trygt og inkluderende læringsmiljø. De fleste av oss kan nok relatere seg til dette behovet, hvor man har lyst til å ha en tilknytning til for eksempler hvor man jobber eller går på skole.

2.2.3 Autonomi

Det tredje behovet i teorien til Deci og Ryan (1985), er behovet for autonomi (selvbestemmelse). Dette er det behovet Deci og Ryan (1985) legger størst vekt på i sin teori. Dette behovet går ut på at man selv ønsker å være kilden til sine egne handlinger (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 149). Den selvbestemte adferden føles mer som en frivillig adferd som springer ut av egne interesser og verdier. Deci og Ryan (1985) legger et skille mellom aktiviteter som har grunnlag i egen vilje (selvbestemt) og aktivitet som er drevet av en eller annen ytre påvirkning. Dette kan være en form for belønning, tvang eller trussel om straff (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 149). Man kan si at de selvbestemte aktivitetene skyldes indre kontroll, mens de aktivitetene som har ytre påvirkning, klassifiseres som ytre kontroll. Destover en aktivitet er påvirket av ytre kontroll, jo mer vil følelsen av indre kontroll dempes. Dette vises i flere undersøkelser hvor det er gitt straff for å ikke gjøre en aktivitet, eller belønning for å gjøre en aktivitet eller oppnå et bestemt mål. Dette undergraver den indre motivasjonen. Dette er selv om personen i utgangspunktet var motivert for den aktuelle aktiviteten (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 149).

Det som er vektlagt i selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan er hvordan disse grunnleggende behovene kan være med på å fremme eller undergrave den indre motivasjonen. Den indre motivasjonen blir sterkere når en aktivitet er selvvalgt og når man føler at man har kompetanse. Det fremmer også den indre motivasjonen hvis læreren viser oppmerksomhet til elever og viser interesse for deres interesser og trivsel (Lillejord et al, 2013, s. 143-145). Indre motivasjon, prestasjoner og kognitiv utvikling har altså best grunn på skoler der lærerne gir elevene muligheten til å tilfredsstille sine grunnleggende behov (Lillejord et al, 2013, s. 143-145).

2.3 Kjønnforskjell

Som skrevet i problemstillingen til denne oppgaven skal vi se på forskjellen mellom gutter og jenters motivasjon i kroppsøvingsfaget. Forskning sier at interessene i kroppsøving er tett knyttet til kjønn og at det er noe vi lærer fra hverandre og sosiale medier (Yoncalik, 2011, s. 158). Forskning sier også at interessen for kroppsøving henger sammen med samfunnets syn på sport og aktivitet. Undersøkelser viser at det ligger fortsatt ligger et kjønnshinder når man snakker om sport og fysisk aktivitet.

I forskningen kommer det fram at gutter har en høyere interesse for kroppsøving og fysisk aktivitet i de tradisjonelle kroppsøvingstimene. Guttene viser interesse innenfor lagsport, som for eksempel fotball og basketball.

Jenter er fortsatt påvirket av de «konservative» samfunnsnormene som fantes før og viser heller interesse innenfor rytmiske aktiviteter, som dans. Forskningen viser til at den tradisjonelle kroppsøvingen hindrer jenters deltagelse (Yoncalik, 2011, s. 158). I

diskusjonsdelen av oppgaven skal vi gå nærmere inn på funnen av forskningen og se på hva som gjør at det er forskjell på jenter og gutters tilnærming til kroppsøvingsfaget.

3.0 Samfunnsvitenskapelig metode

I denne delen av oppgaven skal vi ta for oss begrepet metode og hva det innebærer. Vi skal ta for oss forskjellige typer metoder og forklare forskjellen mellom dem. I denne teksten tar vi bare for oss samfunnsvitenskapelig metode, men det kommer vi tilbake til.

Ordet metode kommer av det greske ordet «*methodos*», som betyr å følge en bestemt vei mot et mål (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 16). Samfunnsvitenskapelig metode handler om hvordan vi skaffer informasjon om samfunnet rundt oss, hvordan vi skal analysere denne informasjonen, og hva den forteller oss. I dag blir det produsert utallige mengder med studier og forskning på ulike grener, og det er derfor viktig at vi som studenter eller ferdig utdannede har kunnskap til å forstå denne forskningen og kunne være kritiske til dens resultater.

Metodekunnskap er med på å gjøre nettopp dette lettere. Med metodekunnskap har man en bedre forståelse for forskning og dens resultater. Det som kanskje er det viktigste med metodekunnskap er i tilfeller man selv skal gjennomføre undersøkelser. Da er kunnskap om metode helt nødvendig (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 16-17).

Innenfor samfunnsvitenskapelig metode dukker det opp et skille mellom kvantitative og kvalitative metoder. Selv om det er et skille mellom dem er det ikke slik at samfunnsforskning

er enten kvalitativ eller kvantitativ. Det hender det er ulike grader at de type forskningene, og det er fullt mulig å kombinere den kvantitative og kvalitative metoden i en og samme undersøkelse (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 17). Videre i teksten skal vi se på den kvantitative og kvalitative forskningsmetoden.

3.1 Type metode

3.1.1 Kvantitativ forskning

Det som kjennetegner den kvantitative forskningsmetoden er at den i liten grad er fleksibel. I denne type forskning er det fokus på å anskaffe resultater som kan brukes i nøyaktig statistikk. I for eksempel et spørreskjema hvor det er tatt i bruk den kvantitative metoden vil det være ferdige svaralternativer og alle deltagerne ville fått identiske spørsmål. Fordelene med denne type forskning er at svarene vil være sammenlignbare og man kan sette opp tydelige resultater at undersøkelsen. Det ligger selvfølgelig en viktig kunnskap bak å kunne lage spørsmål og svar i den kvantitativ forskning. Spørsmålene må være riktig, samt at svarene skal være dekkende til flest mulige deltagere (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 17).

3.1.2 Kvalitativ forskning

Den kvalitative metoden er en mer fleksibel metode. I denne type forskning er det større grad av spontanitet og variasjon mellom forsker og deltaker. Hvis vi bruker et intervju som et eksempel, vil det ikke være noen fasitsvar som deltakeren kan bruke. Deltakeren vil stå mye mer fritt til å svare med egne ord. I en slik type forskning er det en relasjon mellom forskeren og deltakeren og forskeren kan tilpasse spørsmålene etter hvert som man blir «kjent» med deltageren. Når deltakeren står fritt til å svare, vil det bli mye mer detaljerte og personlige svar som forskeren kan bruke til å skreddersy nye spørsmål (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 17).

Den største forskjellen mellom kvantitativ og kvalitativ forskning er fleksibiliteten. Den kvantitative forskningen skal være lite utfyllende og gjerne gi svar som kan gi sammenlignbare muligheter. Den kvalitative forskningen skal være mer utfyllende og personlig med deltageren. Med den kvalitative forskningen får man også mye mer detaljerte svar som man kan bruke til å tilpasse de videre spørsmålene. Som sagt tidligere må man huske at det ikke er enten eller når det kommer til disse to forskningstypene, man kan bruke en kombinasjon av begge (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 17).

3.2 Valg av metode

Denne fordypningsoppgaven er skrevet som ett litteraturstudiet. I oppgaven presenteres det utvalgte artikler og teori for å underbygge oppgavens problemstilling. Oppgaven har en kvalitativ tilnærming. I neste avsnitt skal vi se på valg av problemstilling og prosessen bak valg av litteratur.

3.3 Undersøkellesprosess

Etter å ha utarbeidet en problemstilling, måtte det velges ut hvilken måte som var den beste for å belyse eller besvare den aktuelle problemstillingen. Etter høyskolen sine retningslinjer skal denne fordypningsoppgaven være basert på en litteraturstudie, derfor vil oppgaven basere seg på sekundærdata. Sekundærdata er data (litteratur og kilder) som allerede eksisterer (Jacobsen, 2010, s. 108-110). Videre i denne fasen ble det laget en oversikt over brukt litteraturen slik den kunne brukes systematisk i oppgaven. Denne prosessen kalles litteraturgjennomgang (Jacobsen, 2010, s. 108-110).

3.3.1 Kriterier for litteratur

I planlegging av en litteraturoppgave settet det opp noen krav til litteraturen man bruker til oppgaven, og dette blir kalt inklusjons- og eksklusjonskriterier (Magnus & Bakketeig, 2000, s. 38). Det ble i forkant bestemt hvilke inklusjons- og eksklusjonskriterier som skulle brukes til denne oppgaven. Disse var:

1. At artiklene som velges skal være relevante til oppgaven og skal være belysende til dens problemstilling.
2. Artiklene som finnes og brukes skal være skrevet på norsk eller engelsk.
3. Artiklene som velges skal være fagfelleverdert.
4. Artiklene som velges skal være skrevet mellom år 2000- 2019.

For å styrke fordypningsoppgaves validitet velges det å bruke artikler som er relevant til oppgaven (1). Med dette menes det at informasjonen som er hentet ut av artiklene må være relevant til det aktuelle fagområde og til oppgavens drøftingsdel. Som et annet kriterium er det satt språkbegrensning (2). Det vil si at det bare er valgt å bruke artikler som er skrevet på engelsk eller norsk, dette fordi det er språk som vanligvis beherskes av de som skal lese oppgaven. For å vite at de forskningsartiklene som er valgt ut skal være kvalitetssikret, er det brukt fagfelleverderte artikler (3). Det vil si at artiklene er vurdert og godkjent av eksperter innenfor fagområdet (Dalland, 2012, s. 78). Det siste kriteriet som er valgt å bruke var at

artiklene brukt i oppgaven ikke skulle være eldre enn fra år 2000 (4). Dette er med på å styrke oppgavens validitet og gjøre at oppgaven er aktuell til dagens standard.

3.3.2 Kildekritikk

Når man samler inn litteratur og kilder til en oppgave er det viktig å holde seg kritisk til disse kildematerialene, og hvilke kriterier man har brukt for utvelgelsen av disse. Hensikten med kildekritikk er at leseren av oppgaven skal få et blikk inn i refleksjonene du har gjort rundt relevans og gyldighet til den problemstilling du skal belyse (Dalland, 2012, s. 72). I forrige avsnitt ble eksklusjons- og inklusjonskriteriene, brukt for å velge ut artikler til oppgaven, presentert. Videre må man overbevise om at kildene er tilstrekkelige til å besvare oppgavens problemstilling. Det gjelder både relevans og pålitelighet (Dalland, 2012, s. 73). For å overbevise om at kildene er tilstrekkelige, er det sett på dens validitet og reliabilitet. Validitet vil si at kilden har relevans og gyldighet (Dalland, 2012, s. 52). Reliabilitet betyr pålitelighet og at eventuelle målinger er gjort korrekt (Thuren, 2015, s. 31)

For å vurdere validiteten og reliabiliteten til oppgavens kilder, er det brukt Dallands (2012, s. 74), seks kartleggingsspørsmål for kvalitet:

- Hva slags tekst er det?
- Hvem har skrevet teksten?
- For hvem er teksten skrevet?
- Hvorfor skriver forfatteren om dette?
- Hva er formålet med teksten?
- Når er teksten skrevet?

3.3.3 Søkeprosessen

Med grunnlag i oppgavens inklusjonskriterier og eksklusjonskriterier kunne vi begynne søkeprosessen etter artikler. Ettersom høyskolen tilbyr søkemotorer er det valgt å benytte noen av disse til denne oppgaven; «SportDiscus», «Oria», «SpringerLink». For å gjøre søkene så nøyaktige og spesifikke som mulig er det brukt nøkkelord. Dette vil snevre inn søkene mot sentrale begreper som forekommer i artiklenes tittel eller søkeord. Før søkeprosessen satte i gang ble det laget en liste med søkeord som ble brukt for å søke opp artikler, og disse ordenen var på både engelsk og norsk. Ordene brukt var: «Motivasjon», «Motivation»,

«Kroppsøving», «Physical education», «Grunnskolen», «Primary school», «Skole», «School», «Kjønn», «Gender», «Læringsklima», «Learning climate», «Sport», «Sports», «Jenter», «Girls», «Gutter», «Boys», «Skole», «School», «Ungdom», «Adolescence», «Holdninger», «Attitudes», «Gym».

Den første artikkelen brukt i denne oppgaven har tittelen “The physical education lesson in Turkish primary school: Affective entry characteristics and gender”. Denne artikkelen ble funnet på søkemotoren SportDiscus. Søket startet med å stille inn inklusjonskriteriene, og deretter bruke søkeord som ville være treffende for temaet. Det første søkeordet var «Motivasjon/Motivation», som gav 13753 treff. For å snevre inn mer ble det videre brukt ordene «Motivasjon/Motivation», «Kroppsøving/Physical education» og «Grunnskolen/Primary school», og dette gav 62 treff. 62 artikler er en mengde som var mulig å leite igjennom for å finne de artiklene som er relevant for oppgaven. Etter å ha lest gjennom noen av artiklene kom funnet av den første artikkelen.

Den andre artikkelen har tittelen “Three-Year Study of Students’ Attitudes Toward Physical Education: Grades 4–8”. Denne artikkelen ble funnet på søkemotoren Oria. Samme prosedyre ble brukt her som på funnet av første artikkel. Første søket var med søkeordet «Kroppsøving/Physical education», som gav 621161 treff. Igjen for å snevre inn søket bruktes ordene; «Kroppsøving/Physical education», «Kjønn/Gender», «Motivasjon/Motivation», «Skole/School». Dette gav 69431 treff. Selv om dette er mange artikler ble denne artikkelen funnet for dens relevans i tittelen.

Den tredje artikkelen som er anvendt i oppgaven har tittelen «Children's Motivation in Elementary Physical Education: An Expectancy-Value Model of Achievement Choice». Søkemotoren brukt for å finne denne artikkelen heter Oria. Denne artikkelen ble funnet med samme søkeord som i den andre artikkelen og gav samme antall søketreff, 69431 treff. Litt lenger ned på søketreffene ble denne funnet. Igjen var det relevans i artikkelens tittel som fanget øye.

Den fjerde artikkelen som er brukt i denne oppgaven har tittelen «Attitudes toward and motivation for PE. Who collects the benefits of the subject? ». Denne artikkelen ble funnet på søkemotoren Oria. For å finne artikkelen, ble det brukt tre søkeord; «Motivasjon/Motivation», «PE» (Kroppsøving/Physical Education), «Holdninger/Attitudes», som gav 19705 treff. Selv om det var mange treff var denne artikkelen øverst på trefflisten, og med dens relevans i tittelen, ble denne brukt.

Den femte artikkelen som er brukt i oppgaven har tittelen «Whose gym is it? Gendered perspectives on middle and secondary school physical education». Denne artikkelen ble funnet på søkemotoren SportDiscus. Framgangen for å finne artikkelen var å bruke søkeord som har en relevans for oppgaven. Søkeordene brukt var; «Kroppsøving/Physical education» og «Kjønn/Gender». Dette gav 51 søketreff. Med alle inklusjonskriteriene og søkeordene gav det et snevert vindu for funn av artikler, men blant disse 51 artiklene ble denne funnet.

Den sjettede og siste artikkelen har tittelen «Gym er det fget jeg hater mest». Denne artikkelen ble funnet på søkemotoren Oria. For å finne denne artikkelen ble det brukt søkeordene; «Gym» og «Jenter/Girls». Dette gav 25 treff. Ut ifra disse 25 treffene ble artikkelen funnet ved interesse for tittelen på artikkelen.

4.0 Resultat

I denne delen av oppgaven oppsummeres forskningsartiklene kort med fokus på å få fram studienes formål, metoden som er brukt og resultater som er funnet.

4.1 Artikkel 1

Tittel:

“THE PHYSICAL EDUCATION LESSON IN TURKISH PRIMARY SCHOOLS: AFFECTIVE ENTRY CHARACTERISTICS AND GENDER”

Forfatter(e):

Yoncalik, O.

Publisert:

South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation, 2011, 33(2): 157-168

Problemområdet:

Formålet med denne studien var å se på elevers utbytte av kroppsøvingfaget, og dette ble basert på tre faktorer; interessen for timen, hvor stor motivasjonen var for timen og hvor stort læringsutbytte elevene hadde. Videre gikk studiet dypere inn i hvordan disse tre faktorene ble påvirket av forskjellige kjønn.

Metode:

I studiet ble det brukt en kvantitativ tilnærming, hvor data ble innsamlet ved hjelp av

spørreskjema, som videre ble analysert. Deltakerne i undersøkelsen var 1089 syvende klassinger, (530 jenter, 559 gutter) fra 22 statlige barneskoler i Konya og Ankara. I den første fasen av datainnsamlingen ble 28 elever, fra sjette klasse, med samme sosioøkonomiske bakgrunn, som egentlig ikke var tilsiktete deltakere i denne studien, bedt bet om å skrive en tekst om følelser ideer og innstillinger til kroppsøvingstimer. Basert på data innsamlet fra disse elevene og annen litteratur, ble det valgt temaområdet som skulle inkluderes i spørreskjemaet. All bakgrunnsinformasjonen ble presentert til 5 spesialister som utviklet et 60 variabler/spørsmål til spørreskjemaet, hvor 30 av spørsmålene var negativt formulert og 30 var positivt formulert. Spørreskjemaet var utviklet med 5 punkts «liker-type» skala. Nummer 5 = Jeg er enig, og ned til nummer 1 = helt uenig. Spørreskjemaet ble reliabilitetstestet ved hjelp av analyseverktøyet Statistical Package for Social Sciences (SPSS). Resultatet av disse analysene gjorde at spørreskjemaet endte opp med 21 spørsmål fordelt på tre kategorier; interesse, motivasjon og utbytte.

Resultat:

Etter gjennomgang av resultatene av spørreskjemaet viste det at gjennomsnittsverdien til jentene var høyere enn guttene i negative uttalelser, mens gjennomsnittsverdiene til guttene var høyere i positive påstander. Gjennomsnittet for svarene på spørsmålet; «kroppsøvingstimene gjør meg glad i sport» viste seg å være høy for begge kjønn. Når man så på studiens resultater om elevens interesse for kroppsøvingsfaget, var det signifikant forskjell på gutter og jenter på noen av spørsmålene. På spørsmålet om elevene ikke hadde noen forventning til kroppsøvingstimene, var jentene ubesluttsomme i svarene, mens guttene var ganske entydig uenige. På spørsmålet om elevene gledet seg til dagene de hadde kroppsøvingstimer, var jentenes gjennomsnittlige svar mer negativ enn guttene sitt gjennomsnittlige svar. Det kan konkluderes at gutter er mer entusiastiske enn jenter med grunnlag i interessen de har for kroppsøving.

Med tanke på resultatene for motivasjon, hadde guttene og jentene like gjennomsnittresultater i noen av spørsmålene. Guttene mente derimot i større grad at kroppsøvingstimene var en mulighet til å vise evnene sine på en mer bestemt måte. Guttene var også i større grad positive til måten timene var undervist på. Tilsvarende var det også under spørsmålet om elevene lærte noe nytt i hver kroppsøvingstime, guttene gav mer positive svar.

På spørsmålene om læringsutbytte var alle resultatene i studiet mer positive hos guttene sammenlignet med jentene. Dette viser oss at gutter har et høyere læringsutbytte i

kroppsøvingstimene enn jenter.

Denne studien viser i alt at gutter har en mer positiv erfaring i kroppsøvingstimene enn jenter.

4.2 Artikkel 2

Tittel:

Three-Year Study of Students' Attitudes Toward Physical Education: Grades 4–8

Forfatter(e):

Mercier, K., Donovan, C., Gibbone, A. & Rozga, K.

Publisert:

Research Quarterly for Exercise and Sport, 88:3, 307-315.

Problemområdet:

Denne studien tar for seg eventuelle forandringer i elevers holdning til kroppsøvingfaget, fra de går i de øverste trinnene på barneskolen til de går på ungdomsskolen. Den langvarige gjennomføringen tillot studiet å sammenligne individuelle elevers holdninger over 3 år og se om de støtter tidligere forskning. Et annet mål ved forskningen var å finne ut når eventuelle forandringer skjer, og om de skjer for gutter og jenter på lik tid.

Metode:

240 elever fra en skole i USA var frivillig med i undersøkelsen under måling i kroppsøvingstimene. Det var 118 gutter og 122 jenter med i studien over 3 år. Data ble samlet tre ganger for hver elev som var med i undersøkelsen. Det var tre grupper med elever som ble fulgt i studien. Den ene gruppen ble fulgt fra 4. trinn fram til 6. trinn, den andre gruppen ble fulgt fra 5. trinn til 7. trinn og den siste gruppen ble fulgt fra 6. trinn og fram til 8. trinn. Spørreskjema ble laget til de forskjellige trinnene med et «liker-skjema», hvor 1 var sterkt uenig i utsagnet, mens 5 var helt enig i utsagnet. Noen av spørsmålene var; (1) Aktiviteten vi gjør i kroppsøvingstimen får meg til å være positiv til å komme i timene, eller (2) Min lærer i kroppsøvingfaget får meg til å synes at faget er uviktig for meg.

Resultat:

Etter å ha samlet inn data fra spørreskjema gjennom 3 år, viser det seg at det er forandringer i holdningen til kroppsøvingfaget. Det viser seg at fra 4 til 5. trinn er det en økning i positiv holdning til faget, men fra 5. trinn og videre er det en negativ utvikling fram til 8. trinn.

Et annet interessant funn er forskjell mellom gutter og jenters holdning til faget ettersom de beveger seg oppover i trinnene. Resultatene viser at jenter har en mer positiv holdning til faget i 4. trinn enn gutter, men etter hvert som jentene kom opp i 7. trinn begynte den positive trenden å snu og jentene fikk en mer negativ holdning til fagets innhold. Da var det guttene som hadde mest positiv holdning til faget i 7, og 8. trinn.

4.3 Artikkel 3

Tittel:

Children's Motivation in Elementary Physical Education: An Expectancy-Value Model of Achievement Choice

Forfatter(e):

Xiang, P., McBride, R., Guan, J. & Solmon, M.

Publisert:

Research Quarterly for Exercise and Sport, 74:1, 25-35

Problemområdet:

Artikkelen tar for seg ulike utsagn for å undersøke elevers meninger om evner, mestring og, og innsats i kroppsøvfaget. Dette gjøres ved å be elever ta stilling til ulike utsagn.

Metode:

Det var 414 elever fra seks barneskoler i USA som deltok i denne studien. 93 gutter og 105 jenter fra andreklasse, og 105 gutter og 111 jenter fra fjerdeklasse deltok. Elevene svarte på et todelt spørreskjema. Den første delen var spørsmål om elevens bakgrunn (alder, kjønn, klasse osv.) og den andre delen var spørsmål om elevens antagelser om evner, forventninger om suksess, verdier knyttet til aktiviteter i kroppsøving generelt og om kasting spesielt.

Under utspørring om tanker rundt egne ferdigheter ble det stilt ulike spørsmål med svar alternativer i en 5-punkt skala. Skalaen gikk fra 1= veldig dårlig, til 5= veldig god. Et av spørsmålene som ble stilt var om eleven synes han/hun er god i aktivitetene de har i kroppsøvingstimene.

Samme type skala ble brukt for spørsmål om elevenes forventning om suksess, verdien av å oppnå suksess, interesseverdi, brukbarhet og eventuell videre deltagelse i kroppsøving, men med andre svaralternativer.

Resultat:

Resultatene i studien viser at elever som i utgangspunktet hadde høye forventninger om egne evner i kroppsøving, hadde også tanker om at de var flinke til å kaste. Elever som verdsatte kroppsøving, hadde tanker om at kasting var en verdifull egenskap. Korrelasjonen mellom forventningsrelaterte meninger om kroppsøving, subjektive oppgaveverdier om kroppsøving og framtidig deltagelse i kroppsøving, er forskjellig for trinnene. For andreklassingene var det subjektive oppgaveverdier som var det eneste positive signifikante tegn for framtidig deltagelse i kroppsøving. I fjerdeklasse var det både subjektive oppgaveverdier og forventningsrelaterte meninger som var positive tegn for deltagelse i kroppsøving.

Når det kommer til forskjell mellom kjønn, ble det gjort forskjellige funn. Det viste seg at andreklasser gutter, andreklasser jenter og fjerdeklasse gutter hadde større positive intensjoner om å delta i framtidige kroppsøvingstimer enn det fjerdeklasse jenter hadde.

4.4 Artikkel 4

Tittel:

Attitudes toward and motivation for PE. Who collects the benefits of the subject?

Forfatter(e):

Säfvenbom, R., Haugen, T. & Bulie, M

Publisert:

Physical education and sport pedagogy, 20(6), 629-646

Problemområdet:

Denne studiens hovedformål er å forske på ungdommens holdning til kroppsøving i Norge med tanke på trivsel, og selvbestemt motivasjon for å delta i kroppsøving. Denne forskningen er gjort på bakgrunn av lite eksisterende forskning og lite kunnskap rundt dette området.

Metode:

Til denne studien var det totalt 2971 elever som ble invitert til å delta i en undersøkelse. Disse deltakerne var fra 38 skoler rundt om i Norge. Alt i alt var det 2116 elever, 1020 gutter og 1085 jenter, fra en alder mellom 12- 19 år, som fullførte undersøkelsen.

Elevenes holdning til faget ble målt med to spørsmål; Hvordan trives du i kroppsøving? og

Hva synes du om kroppsøving? Det første spørsmålet er et ganske direkte spørsmål som gir svar på trivselsfaktoren, mens det andre spørsmålet er et mer reflekterende spørsmål om hvordan faget er lagt opp. Det første spørsmålet var lagt opp med en 7-poengs liker-skala, hvor (1) jeg trives ikke i det hele tatt, og (7) Jeg trives veldig godt. Det andre er lagt opp med fire forskjellige svaralternativ. (1) Jeg synes kroppsøving er forferdelig, (2) Jeg liker ikke kroppsøving, (3) Jeg liker kroppsøving, men det kunne vært lagt opp annerledes, (4) jeg liker kroppsøving og faget burde forbli som det er. I presentasjonen av resultatene er alternativene (1) og (2) fra det andre spørsmålet presentert sammen som «Jeg liker ikke kroppsøving». I forhold til selvbestemt motivasjon i kroppsøving, ble dette målt ut ifra spørsmål og svaralternativer tilknyttet underdimensjoner til selvbestemmelse. Spørsmålet som ble stilt var: hvorfor deltar du i kroppsøving? med svaralternativene, (1) Indre motivasjon (fordi jeg synes denne aktiviteten er interessant), (2) Identifisert regulering (jeg gjør det for mitt eget beste), (3) Ytre motivasjon (fordi det er forventet at jeg gjør det) og (4) Umotivert (Jeg vet ikke, jeg ser ikke hva denne aktiviteten gjør for meg). Disse alternativene ble også svart på gjennom en 7-poengs Likert-skala fra (1) helt usant til (7) helt sant.

Resultat:

I resultatene fra data samlet inn angående elevens trivsel i kroppsøving svarte 56% av elevene på ungdoms- og videregående skole at de var fornøyde med kroppsøvingsfaget, mens 44% melde noe misnøye med enkelte punkter i faget. 32% svarte at undervisningen burde være endret eller gjort på en annen måte og 12% meldte at de ikke likte undervisningen og faget. På en skal fra 1-7, hvor (1) jeg liker ikke kroppsøving til (7) jeg liker kroppsøving svært mye, var det gjennomsnittlige svaret 5.74. Dataene viser også at gutter rapporterte høyere grad av trivsel sammenlignet med jenter så vel som mer positive tilbakemeldinger på hvordan faget utføres. I tillegg til forskjeller mellom kjønnene viser dataene en synkende grad av trivsel blant elevene på videregående skole.

I resultatene om selvbestemt motivasjon i undersøkelsen kommer det fram at det er større blant elever som deltar i idrett utenfor skolen. Dette tyder på at elever som ikke har vært i miljø med aktivitet og har lite kjennskap til idrett generelt kan oppleve mindre tilfredsstillelse av de psykologiske behovene. Funnene viser en stor effekt av å være deltaker i organisert idrett utenfor skolen når det kommer til opplevelse av selvbestemmelse og trivsel i kroppsøving.

4.5 Artikkel 5

Tittel:

Whose gym is it? Gendered perspectives on middle and secondary school physical education

Forfatter(e):

Couturier, L. E., Chepko, S. & Coughlin, M. A.

Publisert:

Physical Educator; Fall 2007; 64, 3; Health Research Premium Collection pg. 152

Problemområdet:

I denne artikkelen er det forsket på elevers avtagende grad av deltagelse i kroppsøving fra ungdomsskolen til videregående skole. Studien ser på kjønn og kjønnsforskjeller. Studien er delt opp i to undersøkelser

Metode:

For å samle inn data til denne forskningen ble det først utarbeidet spørsmål basert på relevant informasjon, diskusjoner med fagfolk innenfor emnet, og lærer som ville ha informasjon rundt temaet. Det var tre hovedområder i spørsmålene; Demografi, hvorfor elever valgte å delta i kroppsøving og hvorfor elever ikke ville delta i kroppsøving. Spørreundersøkelsen ble sendt til 7000 elever, der 5308, som gav en svarprosent på 76%. Deltakerne var fra 11-20 år med 49% gutter og 51% jenter.

Resultat:

Studien viste interessante forskjeller mellom gutters og jenters besvarelse på de ulike områdene. På spørsmålene om hvorfor elevene velger å delta i kroppsøving, svarer bare 51,8% av jentene at de liker å være med på konkurrerende idrett, sammenlignet med guttenes 81,5%. Ved spørsmål om elevene synes de er gode i idrett, svarte bare 47,6% av jentene at de var enig, i motsetning til guttene, der 79,4% svarte at de var enige. Samme gjelder for spørsmålet om elevene liker å vinne i sport, hvor 56,2% av jentene svarte at de var enige, mens 71,3% av guttene sa seg enig. Et viktig spørsmål var om elevene deltok fordi de synes kroppsøving var gøy, og her var igjen guttenes 76,2% enighet større enn jentenes 64,8%.

Når det gjelder trivsel var det store forskjeller mellom kjønnene. Jentene svarte i større grad at de ville ha mindre konkurrerende aktiviteter i timene, og heller mer samarbeid. Jentene hadde også i større grad lyst til å gjøre mer gymnastikk i timene, samt å gjøre aktiviteter i sitt eget

tempo. Et viktig funn i forskningen var at jentene svarte i større grad at de ikke følte seg komfortable med å skifte foran andre.

Alt i alt viser forskningen at det er stor forskjell mellom kjønnenes vurdering av forskjellige aktiviteter og idretter. Guttene likte i større grad individuell idrett og lagidrett, mens jentene hadde mer interesse for dans og fitnessaktiviteter.

4.6 Artikkel 6

Tittel:

Gym er det faget jeg hater mest

Forfatter(e):

Andrews, T & Johansen, V

Publisert:

Norsk Pedagogisk Tidsskrift Årgang 89 / side 302 – 314

Problemområdet:

Denne studien tar for seg noen forhold som påvirker en gruppe jenters forhold til kroppsøvfingsfaget. Bakgrunnen for studiet er at det finnes lite eksisterende forskning på dette området og en forventning om at elever som ikke liker kroppsøvfingsfaget, gjerne er dem som er minst fysisk aktive, og vil derfor profitere på å øke aktivitetsnivået.

Metode:

Denne studien bygger på kvalitative intervjuer. Med i undersøkelsen var det 13 jenter i alderen 16-20 år. Disse jentene gikk på grunnkurs i helse- og sosialfag ved to videregående skoler. Disse jentene ble plukket ut til intervju på bakgrunn av tidligere besvart spørreskjema. Intervjuene av jentene ble gjort i skoletiden og tatt opp med lydbånd samtidig som det ble tatt grundige notater. Intervjuene ble gjort på en slik måte at jentene fikk fortelle fritt om kroppsøvfingsfaget. De ble bedt om å fortelle om erfaringer på forskjellige trinn og gi utfyllende eksempler på hendelser. Jentene ble også bedt om å fortelle om sine ønsker for faget og deres egne aktivitetsvaner på fritiden.

Resultat:

Det er gjort flere funn av betydning for jenters deltagelse og trivsel i kroppsøvfingsfaget ved overgang til ungdomsskole fra barneskole. Det er forskjeller i innholdet i timene, kroppene utvikler seg og relasjonene jentene mellom og relasjonen til læreren endres.

Det som var gjennomgående blant jentene var at faget hadde blitt mer alvorlig. Overgangen til ungdomsskolen brakte med seg karakterer, mer seriøs aktivitet og mindre preg av lek. Dette alvoret førte til press og prestasjonsangst i aktivitetene, ettersom guttene dro fra jentene når det gjelder fysisk yteevne.

Karakterer var en faktor som kom opp i intervjuene med jentene. De mente at grunnlaget for karakterene i kroppsøvingsfaget ikke gagnet dem som hadde mye innsats, men som kanskje ikke var så gode i aktuelle idretter. Læreren burde ta hensyn til at alle elevene ikke er like flinke i alle idretter. Dette førte til at innstillingen til faget gikk over til å ikke bry seg om hvordan de ble evaluert, men bare at de fikk en ståkarakter.

Når det kommer til innholdet i timene mente jentene at det var alt for mye preg av guttenes premisser. Jentene mente det var mye ballspill som de tidligere kunne synes var gøy, men ettersom guttene hadde fordel med fysikk og ferdigheter synes de ikke dette var en kjekk aktivitet lenger. Når timene var valgfrie mente jentene at flesteparten av guttene slo igjennom med fotball, samt at noen av jentene som spilte på fritiden ville dette, og derfor måtte de andre jentene være med på timer de ikke likte eller mestret.

I perioden fra barneskolen til ungdomsskolen er det en stor forandring med kroppene til elevene, og dette var faktor som kom opp i intervjuene med jentene. I en tidlig fase i utviklingen av kroppen, hvor jentene fikk menstruasjon for første gang, var det et pinlig tema og man synes det var flaut å fortelle. Det var derfor vanlig å bruke andre unnskyldninger for å slippe kroppsøvingstimene, som at man hadde glemt gymtøy. Videre når de fleste av elevene hadde opplevd menstruasjon, var det ikke lenger et pinlig tema å snakke om. Det var ikke bare menstruasjon som var et sårt tema for jentene, men også at alle har forskjellig kropp, som gjorde dusjingen til et vanskelig tema.

En siste faktor for jentene i dette studiet var kontakten med læreren. Det ble sagt at det ofte var krangling med lærerne grunnet forespørsler om å slippe timene. De synes det var dumt å ikke bli trodd når de faktisk hadde gode grunner til å droppe kroppsøvingstimene.

5.0 Diskusjon

Formålet med denne fordypningsoppgaven var å finne ut faktorene som fremmer jenters og gutters motivasjon i kroppsøvingsfaget på grunnskolen. Til dets formål er det utført en

litteraturstudie med grunnlag i 6 artikler. I denne delen av oppgaven blir teorien og data funnet, brukt til å underbygge diskusjon rundt problemstillingen til oppgaven.

Gjennom forskningen brukt til denne fordypningsoppgaven er det gjort gjennomgående funn til at det er forskjellige faktorer som fremmer gutters og jenters motivasjon i kroppsøvningsfaget og deres syn på kroppsøving i dag. (Couturier, L. E., Chepko, S. & Coughlin, M, 2007; Mercier, K., Donovan, C., Gibbone, A. & Rozga, K. 2017 ; Säfvenbom, R., Haugen, T. & Bulie, M, 2014; Yoncalik, O, 2011; Xiang, P., McBride, R., Guan, J. & Solmon, M. 2003; Andrews, T. & Johansen, V, 2005).

På utdanningsdirektoratet (2015) står det at formålet med kroppsøvningsfaget er å inspirere til en fysisk aktiv livsstil og livslang bevegelsesglede. Bevegelse er grunnleggende hos menneske og fysisk aktivitet er fremmede for god helse. Kulturen for lek, idrett, svømming og friluftsliv er en del av danningen til elevene før de skal ut i samfunnet. Det sosiale aspektet ved fysisk aktivitet gjør at kroppsøvningsfaget er en viktig arena for å lære hvordan å samhandle med andre mennesker og respektere hverandre. En annen viktig del i formålene til kroppsøvningsfaget er at det skal hjelpe til opplevelse av glede, mestring og inspirasjon ved deltagelse i ulike aktiviteter og samspill med andre (Utdanningsdirektoratet, 2015). Dette gjelder selvfølgelig for alle, uansett kjønn, og man skal ha like gode muligheter for å utvikle seg i faget i et inkluderende læringsmiljø (Imsen, 2014).

Med grunnlag i funnene i forskningen kan man sette spørsmål om dette faktisk er tilfelle i den norske kroppsøvingstimen i dag.

5.1 Artiklene

Artiklene brukt i denne fordypningsoppgaven er fagfellevurderte, som er en garanti for at de er publisert i et vitenskapelig tidsskrift og at de er blitt godkjent av to eller flere upartiske eksperter. Dette er med på å styrke oppgaven, men det som må komme fram i lyset er at bare er to av de seks artiklene som har gjort forskning i Norge (Andrews et al., 2005; Säfvenbom et al., 2015). Idealistisk sett skulle all forskningen brukt i denne oppgaven vært gjort i Norge. At noen av artiklene har gjort forskning i andre land, kan gjøre at relevansen til den norske skole synker, men på grunnlag av fagfellevurderingene er det valgt å bruke disse.

Det er store likheter mellom alle de seks artiklene som er brukt i denne oppgaven. Som vist i resultatene er det forskjeller mellom kjønnenes interesse, motivasjon og meninger om kroppsøvningsfaget som går igjen i artiklene. I de fem første artiklene (Couturier et al., 2007;

Säfvenbom et al., 2015; Yoncalik et al., 2011; Mercier et al., 2017; Xiang et al., 2003) er det gjort forskning på forskjellene mellom gutter og jenter i kroppsøvfingsfaget, mens i den sjette artikkelen (Andrews et al., 2005) er det forsket på jenters meninger om faget i en kvalitativ studie. Likhetene som er gjennomgående i alle artiklene er at gutter har en større interesse for kroppsøving og liker faget bedre enn jenter, mens jenter har en mer negativ oppfatning av kroppsøvfingsfaget. Et annet interessant funn i resultatene er endringen i elevenes motivasjon til faget oppover i klassetrinnene. Det viser seg at jentene har en reduksjon i motivasjon for faget i overgangen fra barneskolen til ungdomsskolen, noe som guttene ikke har.

5.2 Selvbestemmelsesteorien

I denne fordypningsoppgaven er selvbestemmelsesteorien brukt som grunnlag for motivasjon, og i artiklene brukt i oppgaven er det en klar sammenheng mellom teoriens tre behov og resultatene i forskningen.

5.2.1 Kompetanse

Som forklart tidligere i oppgaven er behovet for kompetanse, et av tre nødvendige behov for indre motivasjon. Dette behovet går på personens ferdigheter og følelsen av mestring. I artikkelen 6, «Gym er det faget jeg hater mest» (Andrews et al., 2005), kommer det fram at jentene i undersøkelsen hadde misnøye med kroppsøvfingsfaget av forskjellige grunner, men en av dem var fordi det var aktiviteter de ikke mestret. Denne artikkelen var en kvalitativ studie og gav detaljerte svar. Jentene i studien sa at timene i kroppsøvfingsfaget var dominert av gutteaktiviteter, spesielt fotball, som gjorde at de følte seg mindre flinke i aktivitetene enn guttene. Også i artikkel 5 (Couturier et al., 2007) kommer det fram at jentene selv synes de ikke var god i idrettene i kroppsøvingstimene. Ved spørsmål i artikkel 5, om elevene synes de var god i idrett, var det bare 47,6% av jentene som var enige, mens 79,4% av gutten var enig (Couturier et al., 2007). Funn i artikkel 4 (Säfvenbom et al., 2015) viser at elever som tidligere har kjennskap til aktivitet har et bedre forhold til kroppsøvingstimene. Dette viser at elever med kunnskap om aktiviteten, men også ferdigheter, er mer motivert for kroppsøvingstimene.

Ut ifra funnene i artiklene kan vi se at elevers motivasjon for faget øker om de har kompetanse i aktiviteter eller generell kompetanse i faget. Med dette i tankene er det nødvendig å tenke at ikke alle elevene i klasser er like. Det noen har kompetanse i, kan det være andre ikke har. Det er derfor viktig for oppsett av timer og tenke på variasjon som kan

treffe flesteparten av elevene i en klasse sine kompetanser. Da er det lurt å ha oppmerksomhet på kjønnsrollene i klassen, for også ta dette i betraktning til oppsett av timer.

5.2.2 Tilknytning

Det andre behovet i selvbestemmelsesteorien, er behovet for tilknytning. Dette behovet går, som skrevet tidligere, ut på båndet man har med menneskene rundt seg. Følelsen av at det er folk som bryr seg om deg og dine meninger, og at man kan føle seg komfortabel. I elevers tilfelle i kroppsøvingstimene, er dette medelever og lærere. I artikkel 1 (Yoncalik., 2011) svarer guttene på undersøkelsen at de føler at kroppsøvingstimene er en mulighet til å vise sine evner på en mer bestemt måte. De sier altså at de har en mulighet til å vise evnene sine i timen, for andre elever og lærer. Det at de føler at de andre elevene i timen, og læreren, bryr seg om prestasjonene, gjøre det kjekt å vise gode evner og ferdigheter. Et intervju i artikkel 6 (Andrews et al., 2005), avslører at jenter synes det er pinlig å delta i noen idretter. De sier at guttene er mye flinkere enn dem selv, som setter dem i et dårlig lys. Dette indikerer på at jentene føler et press fra elever, lærer, eller begge deler.

Kroppsøvingstimene foregår ikke bare i gymsalen, men dekker også tiden før og etter i garderoben. Artikkel 5 og 6 (Couturier et al., 2007, & Andrews et al., 2005) viser at det for jentene er et gjennomgående problem med kroppslig usikkerhet. Det blir sagt av jenter at det er mye usikkerhet rundt forandringene som skjer med kroppen i slutten av barneskolen. Det er store forskjeller i utseende samtidig som menstruasjonssyklusen starter. Dette fører til at jentene ikke deltar i kroppsøvingstimene eller gir unnskyldninger for hvorfor de ikke kan delta. Guttene har ikke svart at de føler det samme som jentene.

Guttene viser i resultatene at de bruker kroppsøvingstimene på en positiv måte, med tanke på tilknytning til andre elever og lærere. De får en følelse av å bli sett. Jentene derimot har et problem som ligger i forkant og etterkant av selve kroppsøvingstimen. Dette problemet er nok sikkert ikke bare utbredt blant jentene i denne undersøkelsen, men sikkert andre også. Derfor er det viktig å gripe tak i problemet og fjerne det som en usikkerhet for jentene. At jentene også synes at det er pinlig å delta i noen idretter, viser at det er mangel på trygge rammer. Elever lærer av feil og alle må begynne på et nivå for å kunne forbedre seg selv. For at elever skal tørre å gjøre dette, er det læreren og skolen sitt ansvar å lage trygge og gode rammer for læring.

5.2.3 Autonomi

Autonomi er det siste behovet i teorien til Deci og Rian (1985). Som det står tidligere i oppgaven, går dette behovet ut på at elevene skal føle at de selv er kilden til egen handling. En undervisningstime er en god mulighet for å gi elever følelsen av å være medvirkende til innholdet og utførelsen. Når det kommer til kroppsøving, er det helt klare muligheter å involvere elever i avgjørelsene, så lenge man holder seg innenfor retningslinjene som er gitt til innholdet i kroppsøvingsfaget. I artikkel 4 (Säfvenbom et al., 2015), kan vi se i resultatene at 32% av elevene i undersøkelsen mener at undervisningen i kroppsøving bør endres eller gjøres på en annen måte. 32% er en stor andel av elevene, og burde derfor sees på som et viktig grunnlag for å gjøre endring. I en eventuell endring kan elevens ønsker og innspill til timen virke som en positiv faktor for autonomi. Elevene får en følelse av at de selv valgte innholdet i timen. Igjen i de kvalitative intervjuene i artikkel 6 (Andrews et al., 2005), får vi vite hva jentene mener om innholdet i timene. Det sies at timene er dominert av guttenes valg og jentenes meninger blir nedstemt. Når jentenes mening blir nedstemt undergraver dette autonomien. De får ikke være med å bestemme over aktivitetene i timen. Det er også et resultat av forskningen i artikkel 4 (Säfvenbom et al., 2015), at jenter og gutter har forskjellig syn på aktivitetene i timene. Jentene vil ha mer samarbeid og mindre konkurrerende idrett, mens guttene liker utfordringen med konkurransen.

Det er selvfølgelig umulig å utføre alle elevenes ønsker i en kroppsøvingstime. Det som er mulig er å kombinere jenters ønsker og gutters ønsker og skape en gylden middelvei. Selv om jenter ikke liker konkurrerende aktiviteter, betyr ikke dette at de skal slippe dette. Det er en utrolig viktig erfaring for framtiden, hvor de vil møte konkurranse i samfunnet. Gutter må lære nye og utfordrende aktiviteter, som rytmisk gymnastisk eller dans, som også er med på å forberede dem til å være framtidige samfunnsborgere.

Ut ifra de tre behovene i selvbestemmelsesteorien til Deci & Ryan (1985), og funnene i forskningen, ser vi at jentene ikke får stimulert disse behovene tilstrekkelig. Når dette er et faktum, er resultatet at jentene er mindre motivert for kroppsøvingstimene, mens guttene, som får disse behovene oppfylt, har en større motivasjon. Vi ser at forskningen viser ulike resultater i forskjellige trinn, og dette skal vi se i neste avsnitt.

5.3 Motivasjonens utvikling

I flere av artiklene brukt i denne oppgaven er det gjort et interessant funn knyttet til elevers endring i innstilling og motivasjon i kroppsøvfingsfaget. Dette gjelder i overgangen mellom slutten av barneskolen, begynnelsen av ungdomsskolen og slutten av ungdomsskolen. I artikkel 2, 3, 4 og 6 (Mercier et al., 2017; Xiang et al., 2003; Säfvenbom et al., 2015 & Andrews et al., 2005), kommer det fram at motivasjonen for faget synker jo høyere elevene kommer opp i trinnene. Dette funnet gjelder spesielt for jentene. I undersøkelsene viser resultatene at jenter og gutter har liten, til ingen, forskjell på motivasjon i starten av barneskolen (Mercier et al., 2017). Når elevene beveger seg opp mot ungdomsskolen og videregående blir det et betraktelig skille mellom kjønnene. Jentene får en større negativ holdning til faget. Informasjonen gitt fra jentene i artikkel 6 (Andrews et al., 2005), sier at noe av grunnen til dette er at kravene til kroppsøvfingsfaget blir vanskeligere i overgangen til ungdomsskolen og videregående skole. Jentene sier også at de savner leken og de useriøse aktivitetene som de hadde på barneskolen.

Det er vanskelig å fastslå hva som er grunnen til den negative endringen til jentene, men vi kan se en sammenheng mellom utvikling som menneske. Som skrevet tidligere er det kroppslige utviklinger i denne alderen og det blir mer ulike i interesser, og oppførselen endrer seg.

6.0 Konklusjon

I denne fordypningsoppgaven er det forsket på jenters og gutters faktorer på motivasjon i kroppsøvfingsfaget på grunnskolen, med utgangspunkt i selvbestemmelsesteorien. I denne avsluttende delen av oppgaven skal konklusjonen, ut ifra teori, resultat og drøfting på best mulig måte besvarer problemstillingen. Resultatet av forskingen viser at det er forskjeller mellom jenters og gutters motivasjon i kroppsøvfingsfaget. Jenter har mindre motivasjon i, og for timene enn gutter i kroppsøvfingsfaget. Jenter får ikke oppfylt behovene for motivasjon i kroppsøvfingsfaget. Ut ifra de tre behovene i selvbestemmelsesteorien, kan vi se at læreren spiller en stor rolle. Læreren må legge opp timer som fremmer elevers autonomi. At elevene får ta del i aktivitetsvalgene i timen vil gi et eierskap til aktiviteten, og variasjon vil føre til både jenters og gutters valg blir hørt. Gutter liker konkurrerende idrett og lagsport, mens jentene liker samarbeid og rytmiske aktiviteter. Videre er det viktig at skolen og lærer legger opp trygge rammer for timene. Det er akseptert å gjøre feil, og framgang og mestring skal bli verdsatt. Jenter synes det er flaut å vise svakheter i idretter, mens gutter har en høyere toleranse for dette. Læreren burde skape bånd med elevene, som bygger på tillitt og respekt. Jenter trenger en lærer som kan vise forståelse, og gutter trenger i større grad lærerens bekreftelse.

6.1 Forslag til videre forskning

Denne studien bruker seks artikler som grunnlag for forskning, men det kunne vært flere. Flere artikler gir et videre spenn og er en bedre forsikring på at resultatene er riktig. Fordypningsoppgaven er også forfatters første studie, som gjør at det kan være gjort feil i utførelsen.

Forslag til videre forskning etter denne oppgaven, ville vært å se nøyere inn på forskjellene i motivasjon på de ulike trinnene i grunnskolen. Å bruke kvalitativ forskning på de ulike trinnene kan gi mer informasjon om hva elevene selv mener. Informasjonen gitt i artikkel 6, gav et blikk inn i jenters meninger til kroppsøvfingsfaget, men hva mener egentlig gutter? Dette hadde vært interessant å få svar på.

Et annet interessant forslag til videre forskning, er å bruke en annen teori som grunnlag for oppgaven. Det hadde vært spennende å se om resultatene blir det samme, eller gir nye og overraskende resultater.

7.0 Litteraturliste

- Andrews, T., & Johansen, V. (2005). Gym er det faget jeg hater mest. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 89(04), 302-314.
- Brattenborg, S. & Engebretsen, B. (2013). *Innføring i kroppsøvingsdidaktikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanning*. (1. utg.). Oslo: Abstrakt forlag AS
- Couturier, L. E., Chepko, S., & Coughlin, M. A. (2007). Whose gym is it? Gendered perspectives on middle and secondary school physical education. *Physical Educator*, 64(3), 152.
- Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving*. (5. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Deci, E.L & Ryan, R.M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-determination in Human Behavior*. New York: Plenum.
- Imsen, G. (2014). *Elevenes verden: innføring i pedagogisk psykologi*. (5.utg.). Oslo: Universitetsforlaget (5)
- Jacobsen, D.I. (2010). *Forståelse, beskrivelse og forklaring: innføring i metode for helse og sosialfagene*. (2.utg.). Kristiansand: Høgskoleforlaget
- Krumsvik, R. J & Säljö, R. (2013). *Praktisk-pedagogisk utdanning*. Bergen: Fagbokforlaget (4)
- Lillejord, S., Manger, T., & Nordahl, T. (2013). *Livet i skolen 2: grunnbok i pedagogikk og elevkunnskap*. (2.utg.). Bergen: Fagbokforlaget
- Magnus, P, & Bakketeig, I, S. (2000). *Prosjektarbeid i helsefagene*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Mercier, K., Donovan, C., Gibbone, A., & Rozga, K. (2017). Three-year study of students' attitudes toward physical education: grades 4–8. *Research quarterly for exercise and sport*, 88(3), 307-315.
- Opplæringslova. (1998). Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa. (LOV-1998-07-17-61). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61?fbclid=IwAR2->

- Säfvenbom, R., Haugen, T., & Bulie, M. (2015). Attitudes toward and motivation for PE. Who collects the benefits of the subject?. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 20(6), 629-646.
- Skaalvik, E.M., & Skaalvik, S. (2013). *Skolen som læringsarena: selvoppfatning, motivasjon og læring*. (2.utg). Oslo: Universitetsforlaget
- Skaalvik, E.M., & Skaalvik, S. (2015). *Motivasjon for læring: teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget
- Skaalvik, E.M., & Skaalvik, S. (2018). *Skolen som læringsarena: selvoppfatning, motivasjon og læring*. (3.utg). Oslo: Universitetsforlaget
- Thurèn, T. (2015). *Vitenskapsteori for nybegynnere*. (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Utdanningsdirektoratet hentet fra. (2015). *Prinsipper for opplæringen*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/prinsipper-for-opplaringen2/motivasjon-for-laring-og-laringsstrategiar/>
- Utdanningsdirektoratet. (2015). *Læreplan i kroppsøving*. Hentet fra <https://www.udir.no/kl06/KRO1-04/Hele/Formaal>
- Xiang, P., McBride, R., Guan, J., & Solmon, M. (2003). Children's motivation in elementary physical education: An expectancy-value model of achievement choice. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(1), 25-35.
- Yoncalik, O. (2011). The physical education lesson in Turkish primary schools: Affective entry characteristics and gender. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*, 33(2), 157-168.